

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Commentarius Tertius In Libros De Coelo; De Generatione Et Corruptione;
De Anima; Et Metaphysicam Aristotelis

Crespin, François

Brvxellæ, 1652

Dubium I. An Potentiæ realiter distinguantur ab Anima?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95375](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95375)

vivens, Est in sanguine, id est, pendet à sanguine; Quia per ipsum maxime in hac carne vivit, id est, quia subministrat spiritus vitales, sine quibus vita conservari non potest. Unde (subdit Doctor Fromondus loco supra citato) alibi sanguis anima ipsa vocatur. Sanguis animalium pro anima est (Hebr. sanguis ipse anima est) & idcirco non debes animam comedere cum carnibus. Quod sensu metonymico verum est; quomodo vocamus vitam nostram, id quod nobis eam conservat, aut jucundam facit. Unde ut sensum hunc S. Hieronymus indicaret, vertit, Sanguis pro anima est, hoc est, instar animæ, quia ad animam in carne conservationem, tam necessarius, ut sanguine omni effuso, anima illico carnem & sanguinem suum deserat. Hinc apud Poëtam, Purpuream vomit ille animam: Et apud alium, succi, quibus tamquam sanguine plantæ aluntur & foventur, Plantarum virides animæ vocantur. Aristoteles autem non vult, dum animal vivit, sanguinem animari in facto esse, sed in fieri, in quantum per continuam in substantiam aliti conversionem continuò transit de non esse animatum ad esse animatum. Attende ad D. Thomam supra in confirmatione citatum.

COROLLARIA.

xxxvii. Collige 1°, contra P. Potitium non ideo sanguinem non animari, quia non est una ex præcipuis partibus corporis: nam contrarium satis patet ex præmissis; sed quia non est pars conjuncta & continua cum cæteris partibus solidis corporis, quas experientia docet animari: quia verò non animatur, dic vi verborum non poni sub speciebus panis, cujus alii difficulter dant bonam rationem.

xxxviii. Collige 2°, à fortiori Resolutionem debere esse negativam, pro lacte, semine, saliva, sudore, &c. quia illis cessantibus, manet corpus integrum.

xxxix. Collige 3°, quid ferè dicendum sit de sanguine illo concreto, qui in cunctis animalibus ex parte tantum dentatis, dicitur servum, in non cor-

nutis utrimque dentatis, ut porcis, hominibus, &c. adeps; in ossibus, medulla; si enim verum sit sanguinem non animari, non animatur; si secus, ut volunt nonnulli, verisimilius est animari ut carnem, ossa, &c. quibus continuantur; quia tamen nullus negat cerebrum continuari per varias fibras & nervos cum partibus animatis, & medullam spinæ dorsæ cum cerebro continuati, cerebrum & medulla spinæ dorsæ animantur.

xl. Collige 4°, in omnibus illis partibus non animatis materiam primam existere sine omni forma substantiali, etiam partiali, cum solis accidentibus.

RESOLUTIO III.

xli. Dico 3°, contra Oviedum & Hurtadum, post Galenum, capilli sunt animati; idem de avium plumis, piscium squamis, unguibus, rostris, cornibus animalium & similibus, dici debet.

xlii. Probatur, quia (præterquam quòd de istis eadem sit ratio ac de frondibus arborum, quas auctores communiter vivere admittunt) sunt continui per fibras & venulas aliquas cum partibus animatis, unde avelli non possunt, sine dolore: crescunt præterea in omnem partem; nam multò sunt longiores & latiores in viris, quàm in pueris; habent denique poros, ratione quorum dicuntur crescere per introsumptionem.

lxiii. Adde contra Patrem Comptonum de anima Disp. 2. Sect. 3. capillos & ungues animari animæ totius; non verò animæ vegetativæ distinctæ ab anima totius; quia sic in eodem homine essent duæ animæ, quod Disp. 1. Dub. 2. probavimus esse erroneum. Quòd autem capilli eodem modo ante & post mortem crescant, ac canescant, nil refert, quia omnino dici debet ibi recedente rationali, produci animam vegetativam ab eisdem causis à quibus ex putri materia producitur anima herbæ, aut similibus viventium, de quo satis egimus lib. 2. Phyticor. Disput. 6. Dub. 2. Refol. 3. Et paulò ante

DISPUTATIO TERTIA

De Potentiis & Actibus Animæ.

DYBIVM I.

An Potentiæ realiter distinguantur ab Anima?

Ante Resolutionem
1. Suppono 1°, potentias animæ, sive vitales, esse facultates, sive principia proxima operationum vitalium.

ii. Suppono 2°, potentiarum animæ, alias esse materiales, ut potentia nutritiva, sensus externi & interni; & hæ materiales dicuntur, quia ex materia corporis partim composite; unde non remanent (saltem adæquatè) in statu separationis animæ à corpore: alias spirituales ut intellectus & voluntas, & hæ spirituales dicuntur, quia ex materia corporis nullo modo composite; unde remanent adæquatè in statu separationis animæ à corpore.

iii. Suppono 3°, potentias organicas in homine, ut visus, auditus, &c. esse compositas ex anima & organo corporeo; tum quia id videtur docere Au-

gustinus de libero arbitrio lib. 2. cap. 3. Hic sensus interior, nec visus, nec auditus, nec olfactus, nec gustus, nec tactus dici potest, sed nescio quid aliud, quod omnibus communiter præstat, quod cum ratione comprehendimus, hoc ipsum tamen rationem vocare non possum, quoniam & bestiis inesse manifestum est. Et Confessionum libro 10. cap. 7. Est alia vis non solum quæ vivifico, sed etiam quæ sanctifico carnem meam, quam mihi fabricavit Dominus, jubens oculo ut non audiat, & auri ut non videat, sed illi per quem videam, huic, per quem audiam, & propria singulatim cæteris sensibus, sedibus suis & officiis suis, quæ diversa per eos ago unus ego animus. Item Epistolâ 112. ubi dicit sensus esse quinque, eosque sic condistinguit à potentiis animæ ut rationalis: Videntur, quæ præsto (id est præsentia) sunt, vel animi, vel corporis sensibus: Et Tract. 15. in Ioannem: Intellectus est aliquid animæ, sicut oculus est aliquid carnis. Sed expressius lib. 1. de Trinit. c. 2. juxta citationem Fromondi hic, Sensus oculorum non ob aliud sensus corporis dicitur, nisi quia & ipsi oculi membra sunt corporis, & quamvis non sentias

sentiat corpus ex anime, anima tamen commixta corpori per instrumentum sentit corporeum, & idem instrumentum sensus vocatur; unde merito non ex Platonis (ut vult Fromondus) sed ex propria sententia lib. de quantitate animæ cap. 30. ait: Animam esse oculorum potentiam. Hinc patet Fromondum immerito præfata loca contra nos allegare; quia non plus, nec aliud, convincunt, quam distinctionem inadæquatam potentiarum organicarum ab anima, ut consideranti patebit: tum quia sunt materiales & corporeæ, propter quod fit, quod anima per organi alterationem, amittat quandoque visum, auditum, aut alium sensum, et si dispositiones in organo permaneant sufficientes ad retinendam animam: recte enim dicitur sensus amissus, quandocumque ejus pars essentialis est amissa. His suppositis, fit

R E S O L U T I O.

iv. **D**ico intellectus & voluntas, ac omnes aliæ potentia ejuslibet animæ, pro ea parte quæ non constantur ex materia corporis; non distinguuntur realiter ab anima. Ita Bonaventura in 1um. dist. 3. q. 3. Scotus in 2um. dist. 16. q. unica. Noſter Bacho in 2um. dist. 37. q. 1. art. 3. Ockamus in 2um. dist. 10. q. 24. Gregorius in 2um. dist. 16. q. 3. Gabriel, Henricus & cæteri Nominales, quos sequuntur Dandinus, Hurtadus, Arriaga, Oviedus, Comptonus. Contra Alensem 2. p. q. 65. Membro 1. Albert. Mag. in 1um. dist. 3. art. ult. & lib. 2. de anima q. 7. Cajetanum 1. p. q. 77. art. 1. Sotum in Logica, cap. de Proprio. Complutenses nostros & alios Thomistas communissime; & Societate verò Conimbricenses, Suares, Rubium, Toletum, Valentiam, Vasques, Telles, &c. Ex aliis Murſiam & nuperrimè D. Fromondum lib. 1. de Anima cap. 6.

v. Probatur primò auctoritate Augustini lib. 10. de Trinitate cap. 11. *Hæc tria, memoria, intelligentia, voluntas, quoniam non sunt tres vite, sed una vita, nec tres mentes, sed una mens; consequenter utique, nec tres substantiæ sunt, sed una substantia.* Deinde tria hæc eo sunt unum, quo una vita, una mens, una essentia. Et ibidem l. 11. cap. 4. juxta citationem Fromondi: *Cum differimus de natura mentis humane, de una quadam re differimus, nec eam in hæc duo, que commemoravi (rationem scilicet & appetitum rationalem) nisi per officia geminamus: quod ferè repetit de spiritu & anima c. 13. Dicitur anima dum vegetat, spiritus dum contempletur, sensus dum sentit, animus dum sapit, dum intelligit mens, dum discernit ratio, dum recordatur memoria, dum vult voluntas; ista tamen non differunt in substantia, quemadmodum in nominibus, quoniam omnia ista una anima est, proprietates quidem diverse, sed essentia una.* Fateor quidem D. Thomam 1. p. q. 82. art. 5. dicere, *Non esse necessarium verbis istius libri fidem adhibere; verisimilius quia cap. 17. Boëtium citat, qui ferè centum annis post Augustinum vixit. Negari tamen non potest auctorem illum multa ex Augustino sumplisse, ut varii putant, & probabiliter locum citatum, utpote aliis pluribus ejusdem Augustini consonantem.*

vi. Nec rectè respondetur Augustinum tantum velle illas potentias esse radicaliter & subjectivè tantum unam animam, vitam & substantiam; quia nulla necessitas eò confugiendi, sed potius necessitas contrarium suadet, quidquid S. Thomas præventus sententiâ nostræ oppositâ S. Augustinum ita ferè explicet 1. p. q. 77. art. 1. Ergo, &c.

vii. Probatur 2°, ex S. Bernardo Serm. 11. in Cantica: *Tria in anima intueor, rationem, voluntatem, memoriam, & hæc tria animam esse: quod verò serm. 81. in eadem Cantica dicit: Arbitrii libertatem esse planè Divinum quoddam præfulgens in anima, tamquam gemmam in auro, non obstat; quia ly tamquam non appellat distinctionem similem distinctioni gemmæ ab auro; quia alioqui S. Bernardus hic contradiceret sibi priori loco, sed fulgorem gemmæ in auro; sive ab auro realiter distinguatur, sive non; quia exemplorum non est querenda rigorosa similitudo.*

viii. Probatur 3°, ex Isidoro 11. Etymologiarum: *Anima dum vivificat corpus, anima est; dum vult, voluntas; dum intelligit, mens: &c.* ex illis autem infero, ergo intellectus, voluntas, & aliæ potentia, saltem immateriales, ab anima rationali realiter non distinguuntur, unde à fortiori, ab Angelo realiter distingui non debent.

ix. Probatur 4°, vel anima est immediate activa suorum actuum, vel non? 2um est absurdum; ergo 1um dici debet; ut quid enim causis aliis imperfectioribus potentiam immediate concederemus activam, ut calori respectu caloris extranei, frigori, &c. negaremus autem animabus perfectioribus, ergo superfluas sunt potentia ab illa realiter distinctæ ut agat. Probatur minor 1°, quia, ut patet ex dictis in lib. 2. Physic. omnes substantia sunt immediate activæ, sive operativæ, effectuum non connaturalium. 2°, quia alioqui anima non propriè intelligeret, dolorem sentiret, tristaretur, gauderet, sed illa potentia à quibus egrederentur actus. 3°, si anima non est immediate activa actuum voluntatis (à quibus ad actus intellectus trahitur consequentia) non meretur nec demeretur per illos, quia si non sit activa, nec voluntatem applicabit ad volendum bonum, nec poterit impedire malum, quod, quia non impeditur, ipsi impuretur. 4°, quia alioqui volens erit diversum principium à cognoscente, nam voluntas erit volens, & intellectus cognoscens; ac proinde voluntas feretur in incognitum & cæco modo; quia ipsius cæcitas tolli non potest per cognitionem, quam non habet in se: sicut enim auditus non fit videns per visionem, quam habet in se visus, licet auditus & visus aliquantulum radicecentur in eadem anima; imò sicut etiam voluntas humana Christi non fit cognoscens cognitione intellectus Divini, licet voluntas humana Christi & intellectus Divinus radicecentur in eodem supposito; ita nec voluntas nostra fit cognoscens, nec ipsius cæcitas tollitur, per cognitionem intellectus realiter distincti, licet radicecentur in eadem anima; quia subjecto communi, ut patet, non dat talem denominationem. Sed hæc sunt absurda, ergo, &c.

x. Respondebis ad argumentum animam esse immediate activam suorum actuum, negando tamen potentias realiter distinctas esse superfluas: dices enim animam inadæquatè, & has inadæquatè concurrere, prout diximus ignem inadæquatè & calorem inadæquatè concurrere ad productionem alterius ignis, & caloris extranei: quo posito cessat tota virtus probationis. Sed

xi. Contra, sicut ignis est se solo sufficiens ad producendum alium ignem, aut calorem extraneum, ita & anima sola est sufficiens ad produendos suos actus, ac proinde potentia realiter distinctæ essent superflua in anima; sicut diceremus calorem ab igne realiter distinctum esse superfluum, nisi

nisi experientia doceret calorem ab igne realiter distingui & esse activum. Hinc

xii. Pater, quid ad illud, cui multum fident Sures, commune adversariorum argumentum, respondendum sit: aliæ substantiæ operantur mediis accidentibus realiter distinctis, concedo, quia id experientia convincit: incorporeæ aut corporeæ animæ, nego; quia id in illis experientia non convincit; & satis frequenter contingit, & convenit, quod ea, quæ sunt in imperfectioribus (ut sunt inanimata) dispersa, sunt in perfectioribus (ut sunt animata respectu inanimatorum) conjuncta, nam simplicitas perfectio est, compositio imperfectio; unde perfectiora simpliciora esse debent.

xiii. Confirmatur ex axiomate communiter recepto ex Gregorio Ariminensi in 2um. dist. 16. q. 1. art. 2. *Pluralitas rerum non est ponenda, ad quam nec experientia, nec ratio ex experientia procedens, nec auctoritas sacra cogit; aliis enim frustra poni dicitur, sed hic nihil istorum cogit, ut solutione argumentorum patebit: & prostat auctoritas & ratio (nè nobis Axioma oppositum pluralitas rerum non est minnenda, &c. opponas, quod sæpius tibi fecimus) ut vidimus, ergo, &c.*

xiv. Dices 1°, ex D. Fromondo de Anima lib. 1°. cap. 6. art. 1°. post alios communiter, optimam rationem cogere, nempe, quod sicut Deus formæ ignis providet calorem ab ea realiter distinctum, formæ aquæ frigis, &c. ut per istas qualitates naturales suas operationes exercent, ita de potentiis accidentariis providit animæ, per quas facilius & suavius operaretur.

xv. Respondent varii, & nominatim P. Comptonus, optimam istam rationem solum concludere, pro operibus transcurrentibus, & ad extra; non verò pro immanentibus, & ad intra; quia etiam ignis per suam substantiam ad intra agit: verum hæc responsio non satisfacit, quia saltem concluderet potentia loco-motivâ corporis ad extra, cujus distinguendæ realiter à substantia hominis non est ratio. Quare aliter

Respondeo negando sequelam, quia, *Frustra sit per plura, quod commodè fieri potest per pauciora*: sicut enim calor calorem, & frigis frigiditatem separata à suis connaturalibus principiis se solis producant, ita à fortiori Anima suos actus; imò idè diceremus de igne, & aqua in ordine ad suos effectus, si non experiremur similia accidentia comitari; deinde ab imperfectioribus istis entibus, ad Animas perfectiores non est solida sequela; quia quæ in imperfectioribus sunt dispersa, frequenter in perfectioribus sunt collecta, ut supra monuimus.

xvi. Instabis ex eodem: art. 4°. Natura non est ubique tam parca, quam clamitant Nominales; nam licet superflua non cumulet; multa tamen, vel ad ornatum, vel ad facilitatem operandi modum creatis agentibus suppeditat, juxta illud Aristotelis lib. 4. cap. 6. de partibus: *Melius est, si fieri potest, non idem instrumentum ad usus dissimiles habere*. Vnde idem Fromondus loco supra art. 1°. dixerat suam sententiam apparere probabiliorē, si cogitemus substantiam animæ ad multos & valde differentes actus esse indifferenter; ac proinde nil bellius, & ad agendum accommodatius fieri posse, quam ut per potentias, &c. ad hanc vel illam actionis speciem determinetur, & adjuvetur, ergo, &c.

xvii. Respondeo quod natura hic superflua cumularer, sicut superflua cumulare diceremus il-

lum, qui in calore diversas potentias realiter distinctas agnosceret, unam ad ignem, aliam ad calorem, aliam ad gemmas, aliam ad aurum, &c. Et sicut has potentias in calore negamus ob rationem supra ex Gregorio Ariminensi allatam, ita alios de quibus disputamus, in Angelis & etiam anima nostra negare debemus.

xviii. Dices 2°, experientia quotidiana docet, intellectum, voluntatem, potentiam loco-motivam, &c. ab anima rationali realiter distingui, ergo, &c.

Probat antecedens, quia experientia quotidiana constat, animam motu, intellectione, volitione, assiduis nimis fatigari, nec hominem posse ita expedite se movere, intelligere, velle, &c. post assiduum motum, intellectiōnem, volitionem, &c. quam antea; idque ob vires aliquas potentialium istarum deperditas, ergo distinguuntur realiter ab animâ.

xix. Respondeo negando antecedens, ad ejus probationem respondeo animam non fatigari, sed corpus; quia, aut perdit aliquid dispositionum primitiarum, ut v. g. spirituum vitalium, aut qualitates aliquas doloriferas acquirit, quæ ad actionem diuturniorem augentur, quantum experientia docet: animam verò non posse tunc tam expedite se movere, intelligere, velle, &c. fateor, sed nego illud fieri ob vires aliquas istarum potentialium deperditas; quia provenit ex deperditis dispositionibus istis, à quibus anima in movendo corpus, intelligendo, volendo, &c. quamdiu unita corpori, pendet, ut experientia languidorum & pinguium quoad potentiam motivam, puerorum & senum repuerascentium & amentium quoad potentias intellectivam & volitivam, probat: hinc tamen non sequitur dispositiones illas esse inadæquatè potentiam loco-motivam, intellectum aut voluntatem, sicut organa corporea, sunt inadæquatè potentiæ sensitivæ; quia potentia ista loco-motiva, intellectiva, volitiva, &c. perfectius agunt in statu separationis animæ à corpore, quam in statu conjunctionis, ut vel in ipsis Angelis patet, qui quia independentes à corpore, & naturâ suâ ab eo separati, istas operationes perfectiores eliciunt, quam anima rationalis.

xx. Dices 3°, si Anima possit esse sua potentia intellectiva & volitiva, quidni & suus actus? sed hoc nulli concedunt, ergo, &c.

xxi. Respondeo esse disparitatem, quod experientia doceat animam nostram posse esse sub motu locali continuo successivo, ac proinde non continud in eodem motu permanenti, & consequenter, uti experientia docet, nec in continua omnium sui intellectus aut voluntatis objectorum intellectiōne aut volitione, quod fieret, si esset suus actus. Vnde sicut Deo omnium entium perfectissimo, reservatum est, ita esse substantialiter unum ex suis actibus, ut sit omnes, ita animæ, enti ad Deum comparative imperfectissimo, reservatum est, ita non esse unum ex suis actibus, ut nullus sit ex illis.

xxii. Dices tamen 4°, potentiæ organicæ in homine, ut visus, auditus, &c. sunt realiter distinctæ ab anima rationali, ergo & ab aliis animabus. Consequentia tener à pari. Probat antecedens, tum quia sunt materiales, anima autem rationalis spiritalis; tum quia pereunte organo pereunt, ergo, &c.

xxiii. Confirmabis, actus potentialium organicarum, ut visio, auditio, sunt adæquatè materiales, ergo & potentiæ ipsæ organicæ.

Respondeo distinguendo antecedens, potentiæ organicæ,

organicæ, &c. sumptæ adæquatè, tam pro eo quod dicunt ex parte corporis, quàm ex parte animæ, sunt realiter distinctæ ab anima communicante, concedo antecedens: sumptæ inadæquatè pro eo præcisè, quod dicunt ex parte animæ rationalis, nego antecedens: Ad probationem distingue cum proportionem Antecedens. Potentiæ organicæ, &c. sumptæ adæquatè, &c. sunt materiales, concedo antecedens; inadæquatè, &c. nego antecedens.

Ad Confirmationem

xxiv. Respondeo 1°, retorquendo argumentum in adversarios, qui admittunt illas potentias organicas realiter distingui ab anima, & esse adæquatè materiales: *Potentia organica in homine sunt adæquatè materiales; ergo anima in homine est adæquatè materialis*, quod consequens est hæreticum: Deinde admittere debent Angelum purè spirituales in corpore assumpto producere ubi materiale, illud corpus movendo; non ideo tamen est materialis.

Respondeo 2°, negando consequentiam, quia à conditione effectus ad causam nulla sequela, ignis producit accidens, ergo est accidens, Christus rationatur ut purus homo, ergo est purus homo, non sequitur.

xxv. Dices 5°, Deus in ordine gratiæ imitatur ordinem naturæ: Atqui in ordine gratiæ potentiæ distinguuntur ab essentia, id est, habitus supernaturales à gratia sanctificante; ergo, &c.

xxvi. Respondeo antecedens universaliter sumptum esse falsum; alioqui statim inferrem esse tot intellectus & voluntates, quot diversa cognitionum & volitionum objecta formalia; sicut sunt tot in gratia sanctificante habitus supernaturales, quot sunt istorum habituum, ut Fidei, Spei, Charitatisque objecta formalia diversa. Hinc antecedens tantum intelligi debet quoad nonnulla, videlicet, sicut in ordine naturæ datur una 1^a basis & radix naturalium, ita in ordine gratiæ datur una 1^a basis & radix supernaturalium.

D V B I V M I I.

Quid sit actus vitalis, & quod duplex? Item an illis assignari possit conceptus unus univocus.

ANtè Resolutionem
xxvii. Suppono 1°, actus vitales, qui rectè vita in actu 2° à nonnullis nuncupantur, multos assignari, v.g. motum progressivum, nutritionem, vegetationem, sensationes internas & externas, intellectionem, volitionem, &c. sed assignare illis conceptum unum univocum communem, valde difficile est.

xxviii. Suppono 2°, vivens esse illud, quod vel est, vel habet in se principium istarum operationum; unde de vivente nulla potest esse difficultas assignato conceptu communi uno univoco omnibus illis actibus vitalibus. His suppositis, fit

R E S O L U T I O I.

xxix. **D**Ico 1°, conceptus communis univocus actibus vitalibus non potest esse actus principii se moventis ab intrinseco, quia ita se movet quodlibet non vivens, producendo suas proprietates, & tamen nullus dixerit productionem proprietatum esse actum vitalem, ergo, &c.

R E S O L U T I O I I.

xxx. **D**Ico 2°, conceptus communis omnibus actibus vitalibus non est actus immanens directa, id est, non ex resultantia naturali, ex qua est productio caloris ab igne, motus lapidis in centrum, &c. Est contra D. Fromondum de Anima lib. 1. cap. 1. art. 10. in eamque sententiam videntur plures alii, qui pro conceptu isto communi adferunt actum ex genere suo immanentem, aliunde acquisitum, quàm ex sola naturali determinatione formæ, coincidere.

xxx i. Probatur: quia definitio ista non est satis latè patens; 1° quia non comprehendit generationem filii per intellectionem in Divinis, & spirationem Spiritus Sancti per amorem, quæ actiones sunt vitales & tamen summè necessariae resultantia naturalis, ut consideranti patebit. 2°, Quia datur actio vitalis, quæ non est immanens, licet directa sit, ut generatio foetus, conformatio & membranificatio illius quatenus est à causa principali quo feminis; illam enim esse vitalem probavimus disp. 1. Dub. 2°. Refol. 3. 3°, datur actio vitalis, quæ est immanens, licet directa non sit, ut amor & comprehensio sui in Deo Patre: Ergo, &c.

xxx ii. Confirmatur, sicut ignis rectè dicitur calidus à calore quem à sole, aqua frigida à frigore quod ab aëre accipit; quia ignis natus est esse calidus à calore, quem in se emananter producit; quia aqua nata est esse frigida à frigore, quod in se emananter producit; ita homo v.g. rectè diceretur nutritus, intelligens, &c. à nutritione, intellectione, &c. quam in se directè producit. Si verò dicas, quod hoc casu homo non esset nutritus vitaliter, intelligens vitaliter, &c. id ipsum retorqueo in ignem; *Ignis alio casu non esset calidus emananter*; si dicas, hoc non requiri ad hoc ut simpliciter dicatur calidus; dico ego hoc non requiri ut homo dicatur simpliciter nutritus, intelligens, &c. videtur enim omnimoda paritas: homo autem, qui simpliciter nutritur, simpliciter intelligit, simpliciter vivit; ut omnes fateantur, ergo, &c.

xxx iii. Unde fateor quidem omnem actionem immanentem directam esse vitalem, sed nego omnes actiones vitales debere esse tales, sive rationem genericam actionis vitalis in conceptu isto formaliter consistere, licet is sit valde communis, & videatur à S. Thoma præsertim 1. p. q. 118. art. 2. in corpore ex communi sententia vulgi amplexus.

R E S O L U T I O I I I.

xxxiv. **D**Ico 3°, conceptus ille actibus vitalibus communis in eo non consistit, quod res aliqua, ita perfectionem habeat ab intrinseco, ut ab extrinseco, saltem naturaliter, eam habere non possit. Est contra P. Comptonum de Anima Disp. 6. Sect. 4. in quod etiam recentioribus plures incidunt.

xxxv. Probatur, definitio ista comprehendit aliquos actus non vitales ut potentiam instrumentalem materiæ primæ cui omnino convenit definitio ista; & aliquos vitales non comprehendit, ut conformationem, membranificationem foetus, &c. quæ sunt actus vitales, ut supra probatum est; deinde secundum illam omnia attributa Divina, & non solum intellectio, amor, &c. sunt actus vitales, quod nullus admiserit præter P. Comptonum, qui consequenter